

Bibliotheek
R.I.V.O.N.

Bibl. Staatsbosbeheer Rivon

KRUIPNIEUWS

DECEMBER 1940.

3e JAARGANG No. 2.

REDACTEUR: Guus Roskam, Admiralengracht 257 AMSTERDAM-WEST.

ADMINISTRATEUR: Gerrit Harmsen, Haarlemmerdijk 28
AMSTERDAM-C.

"HOE SPREEKT IE"

"U spreekt toch buitendijks?" Dr. Ir. W. Feekes, Sjokdag 10-11-'40

"De beroemdheid, Van 't Hoff was een baby toen hij al een naam kreeg", Ans Huisman, Kader, 12-11-'40.

KOTTEN.

Verwijt wil ik wekken, een storm van boosheid in het leven roepen! Boosheid jegens de inwendige stem, die loog, dat Kotten niet goed zou worden, en zelfverwijt bij allen, die weg bleven, hoewel ze komen konden.

Slechts meedogen met hen, die wilden, doch niet konden, belet mij, een schildering te geven van het Sjokkamp, zoals het werkelijk was. Daarom zal ik clement zijn, de heerlijkheden eerst verzwakt afspiegelen, en dan neerschrijven.

Details slechts zal ik geven van ons zwerven door bossen en beken, over venen en velden, langs akkers en padjes. Momentopnamen van het innig enthousiasme, waarmee we de vegetatie zagen, de onderdelen en de samenhang van de gehele plantengroei met het landschap. Ons genieten van een ontluikende Parnassia, een teergekleurde Hertenzwam; de ijver, waarmee wij levermossen determineerden.

Drie dagen duurde de tocht naar het Heksenbos; zoweele leefden wij. Was daar niet het poeltje aan de weg naar Willink met geurende Moerashertshooi in een optimaal ontwikkeld Eleocharetum multicaule, het gezelschap der veelstengelige waterbies, dat de ondiepe voedselarme poelen met sterk wisselende waterstand bewoont? 't Pad naar Willink, voor twee jaar door overzanding gemold, bood nu aaneengesloten tapijten van onze

symboolplant, de grondster. Op datzelfde verpeste pad vond onze stijgende geestdrift een ander gezelschap uit het verbond der Miezepieters: Een woud van Borstelbiesjes met hun grappige zijwaarts afstaande aartjes, en daartussen als rijk vertakte bomen, Dwergvlasjes.

En de Weust, dat door op- en onderduiken der schelpkalk veroorzaakte mozaïek van plantengemeenschappen, waar een ondoordringbaar Gagel-struweel grenst aan het kalkminnende Pijpestrootjesgezelschap van Karwijselie, Parnassia, Vleeskleurige-, Wespen-, en Nacht-orchis, van Vetblad en Vlozegge. De Weust, met z'n natte en droge heigemeenschappen, de dopheivegetatie, die de reebokschedel verborg, plotselinge brokjes Snavelbiesgezelschap met kleine Zonnedauw en Moeraswolfsklauw, dan weer dichte struwelen: Wilg, Berk, maar ook Gelderse Roos, Mei- en Sledoordorn. en een oude, hoge den, waarin de Boomvalk broedt.

Moet ik nog spreken over Rijs- en Veenbes, Malaxis en Lavendelheide in de venen? Over het schilderachtige Nonneven, waar in twee varianten het Eleocharetum multicaule staat, en wij het kleine Glidkruid bloeiend aantreffen? Zwijgen zal ik over de heerlijke Eiken-Haagbeukenbossen in hun vele variaties en over die vochtige Rogge akker, waarop zoveel Nanocypsoorten groeiden.

Schrijven echter wil ik over de fijne stemming, de bijzondere "sjoksfeer", die ons samenzijn beheerste. Die "voelbaar" was op de excursies, en 's avonds, als het plegen van Sjuk niet meer de tweede band vormde, die ons tezamen bond. Het was aanwezig bij het avondwandelen, deed mee aan de volksdans, dronk sjok, en luisterde die Zondagavond onder Wil z'n luifel naar de edele liederen, uit persoonlijke bundels. Ongevraagd mengde hij zich in de ernst onzer debatten, en bij het einde deelde hij in de weemoed, waarmee wij aan de Jankagracht Sjuklied en Bakmars zongen in 't sterrelicht, gedempt door wolken, en gefilterd door de dennen van het Kampterrein..

Dit is het kamp geweest, dat het eerste jaar der revolutie afsloot. Wij hebben geen opnamen "verzameld". Neen, wij hebben gepoogd individuele planten te zien en de opbouw van het landschap door de gemeenschappen te begrijpen. Fijnproevers waren wij, die zich niet haastten. Iedere opname, die een aanvul-

ling was van en een vergelijking met soortgelijke van verschillende terreinen en van verschillende vegetaties op verwante standplaats, genoten wij ten volle. Onderlinge samenhang en opeenvolging der associaties bestudeerden wij. Daarbij waren wij N.J.N.-ers.

Zo moeten wij voortgaan op onze excursies, weekenden en kampen in 't tweede jaar der vernieuwing en de vele jaren, die nog volgen zullen. Dan zal de sjokgroep aan zijn doel neantwoorden en ons zeer veel schenken.

Johan.

"VOORBIJ DE WEGEN"

Langs de uiterste randen der zand- en grindwegen, tussen de straatstenen, op veel belopen paden door de weilanden, bij driesprongen, overal vallen ze in het plantendek op, de tredplanten. Ze vormen tezamen de gemeenschap van Grote Weegbree en Engels Raaigras. Ze vallen echter niet op door bloemenpracht ja, heel vaak komen ze zelfs niet eens tot bloei, want al hun krachten gebruiken ze om de strijd om het bestaan vol te kunnen houden. Ze vormen echter de "voorposten" van de natuur, die in onze "beschaving" trachten door te dringen en als zodanig moeten wij ze dan ook zien en bewonderen.

Hieronder volgen een zevental opnamen van deze gemeenschap:

<u>Bedekkingsgraad:</u>	15%	30%	90%	100%	70%	50%	60%
Groote Weegbree	1.1	1.1	1.1	x.1	x.1	3.3	2.2
Straatgras	1.2	x.2	3.2	-	x.2	1.1	2.2
Schijfkamille	-	-	-	-	-	1.1	-
Zilverschoon	-	-	-	-	-	-	2.3
Eng.raaigras	1.2	3.2	x.2	2.2	1.2	x.2	1.2
Varkensgras	-	3.2	2.2	4.4	x.1	x.1	2.3
Herderstasje	1.1	x.1	-	x.1	-	-	2.1
Varkenskers	-	-	-	-	4.4	-	1.1
Witte klaver	-	-	-	-	-	x.2	-
Perzikkruid	-	-	2.3	-	-	-	-
Duizendblad	1.2	-	1.3	-	-	-	-

Verder nog aan soorten: Paardebloem(kensoort voor de Rudere-to-Secalinetales?). Kruiskruid en Witte Ganzevoet(kensoorten van de klasse: Rud.Sec.), Raket(kensoort van het verbond: Horei-

dieson murini, Kruipertjes verbond) en aan toevallige soorten: Kropaar en Smalle Weegbree.

Eerst zullen we eens nagaan aan welke voorwaarden voldaan moet worden, wil zo'n gemeenschap zich kunnen ontwikkelen. De voornaamste eis, die deze gemeenschap stelt is, dat er veel en zwaar over de gelopen wordt. Maar waarom? De vegetatie vertoont immers een beeld van miezerige, slecht ontwikkelde, mismaakte krom en scheefgegroeide planten! Je zou denken, dat, als er niet over gelopen werd, ze zich wel veel beter zouden ontwikkelen. Dit is echter niet het geval, want houdt de betreding op, dan verandert de plantensamenstelling. Het herderstasje kan b.v. massaal optreden en tot een hoge plant uitgroeien, ook verschijnen dan Raket en Kruipertje als vertegenwoordigers van een andere gemeenschap. Het blijkt dus noodzakelijk te zijn, dat het plantendek betreden wordt. Deze planten hebben dus wel een taai leven, maar kunnen geen concurrentiestrijd voeren. Het vaststellen van kensoorten voor deze gemeenschap is nogal moeilijk, maar dit is ook niet zo belangrijk. We moeten de soortenlijst in zijn geheel nemen en deze hiervoor kenmerkend noemen.

De meest opvallende plant (hoewel de niet meest kenmerkende van deze gemeenschap is de bekende grote weegbree. Als we zo'n weegbree bekijken, dan kunnen we ons best voorstellen, dat deze betreding kan verdragen: rozetten van elliptische, dikke, bijna vlezige bladeren met taaie, parallel lopende nerven. De grote weegbree komt zelfs altijd tot bloei, wel een bewijs, dat hij zich hier goed thuis voelt. Dit volgt trouwens ook wel uit het feit, dat hij in alle zeven opnamen voorkomt. Het straatgras, een gemakkelijk te herkennen pluimgrasje met lichtgroene vaak enigzins behaarde bladeren, komt ook al in deze opnamen voor. Maar de echte kensoorten van deze gemeenschap zijn schijfkamille en varkenskers. (De schijfkamille onderscheidt zich van de andere kamillesoorten door het ontbreken van de straalbloemen).

Begeleiders, die we bijna altijd aantreffen zijn: engels raaigras (het vormt dichte donkergroene zoden van smalle glanzend groene bladeren); varkenskers (de typisch knopig gelede stengel vertelt ons dadelijk dat we te maken hebben met een lid der duizendknopen). De varkenskers is ook een plant, die wel wat betreden kan verdragen. Met de verspreiding hiervan is het merkwaardig gesteld. Oorspronkelijk is het waarschijnlijk een

fluviatiel, maar op plaatsen waar rivieren in zee komen (Eemmond), vertoont hij zich als zoutminnaar en verspreidt zich in brakke gebieden, waartoe N.H. grotendeels behoort. De overigen, zoals witte klaver, perzikblad, en duizendblad, komen als begeleiders minder vaak voor.

"Wordt vervolgd".

MEDEDELINGEN.

Voorzitter: Johan Dijk, Mr. Cornelisstraat 44 rood, HAARLEM.
 Secretaris-penningmeester: Herman Passchier, Gijsbrecht van
 Amstellaan 17. Postrekening 339010, ZEIST.
 Redacteur: Guus Roskam, Admiralengracht 257-III AMSTERDAM.
 Administrateur: Gerrit Harmsen, Haarlemmerdijk 28 AMSTERDAM.

Contributie.

Degenen, die, ondanks onze herhaalde verzoeken, nu hun contributie nog niet voldaan hebben, worden beschouwd bij het verschijnen van dit nummer geen lid meer te zijn. Zij ontvangen dit nummer dus slechts na het voldoen van deze contributie (f 0.75) op postrekening 369010.

ALGEMENE UITGAVE

Een boekwerk, 140 pagina's groot, genaamd "PLANTENSOCIOLOGIE", fraai gebonden en slechts f 0.90 kostend, zag dezer dagen het licht!! De uitgave, waarvoor de plannen al jaren bestaan, is dan toch tot stand gekomen! Prijs je gelukkig te leven in een tijd, waarin zulke grootste dingen zich manifesteren... Stort f 0.90 op giro 369010, en dit verheven plantensociologisch epos wordt je franco (!!!) thuisgezonden. Voor sceptici diene de volgende inhoudsopgave:

1. Iets over samenleving van planten
2. Richtingen en problemen in de plantensociologie.
3. Onderzoek van de plantengroei
4. Kenmerken van de associatie.
5. Standplaatsfactoren.
6. Ontwikkeling der plantengezelschappen.
7. De verbreiding der gezelschappen.
8. Systematiek der plantengezelschappen.

9. Lijst van sociologische plantengezelschappen.
Wij gelukkigen, die het eerst kennis konden nemen van zoveel
schoonheid en wijsheid, door de schrijvers Jaques Meltzer en
Victor Westhoff op deze bladzijden gerealiseerd, wij leven nog
na in een plantensociologische roes.....

SOCIOLOGENCONGRES IN GARDEREN!!! SOCIOLOGENCONGRES IN GARDEREN!

Werd straks niet gezegd, dat zich in deze tijd grootse
dingen manifesteren? Terwijl jullie nog in die bewuste vreugde
roes verkeren, delen we jullie hierbij mee, dat we van ~~8~~ tot ~~6~~
Januarie 1941 ons tweede congresje houden in het landhuisje, dat
ons wederom zeer welwillend door de familie Meyer te Amsterdam
is afgestaan, het legendarisch geworden landhuisje te Garderen.
De prijs bedraagt f 2.50; voor de weekenders (4 en 5 Januari)
f 1.25; een inderdaad zeer lage prijs dus.

In verband met de organisatie door de K.C., bestaande uit:
Johan Dijk, Voorzitter - Herman Passchier, Administrateur -
Hetty Meyer - Fourageuse) is het beslist noodzakelijk, dat je je
voor 20 December opgeeft en dat niet alleen, maar dat je tevens
het kampgeld gireert op giro 369010. We leggen er de nadruk op
dat, wie dit niet doet, groot gevaar loopt, niet aan het evene-
ment te kunnen deelnemen. (in verband met plaatsruimte en foura-
gering). We moeten in deze tijd natuurlijk een hele risbons mee
nemen, wat ons intiens dit voordeel heeft, dat je je meer dan
vroeger realiseert, wat je eet en niet eet..... Daar gaat ie:
Voor de lieden die het hele congres komen:

In natura: 3 ons suiker	Bonnen: 14 broodbonnen
$\frac{1}{2}$ ons thee	3 vleesbonnen
1 ons rijst	1 kaasbon
$\frac{1}{2}$ ons havermout	
$\frac{1}{2}$ ons griesmeel	
$\frac{1}{2}$ ons boter	

Voor de lieden, die het weekend komen:

In natura: 1 ons rijst	Bonnen: 4 broodbonnen
$\frac{1}{2}$ ons havermout	1 vleesbon.
$\frac{1}{2}$ ons boter	

Verder moet je natuurlijk meenemen opnameboek, potloden, een

strozak(als je die hebt) en dekens.

Tijdens het weekend, dus op 4 Januari, wordt de Algemene Vergadering gehouden, waarop de diverse jaarverslagen uitgebracht, de uitgaven aan jullie kritisch oordeel onderworpen en de plannen voor 1941 besproken zullen worden.

De weg naar huis:

Bij de kerk van Garderen volg je de grindweg naar Boeschoten(zie ANWB wegwijzer); dan ga je rechtuit, tot hij zich in tweeën splitst; de rechterweg neem je tot je links twee witte huisjes krijgt. Daar hangt dan een N.J.N.vlag, waaruit je kunt zien, dat je er vlak bij bent. Als je dan even ald verleden jaar even je stem laat horen en in de richting van de garage schreeuwt die aan het eind staat van een zijpaadje aan de rechterkant voorbij het 2e huisje, kun je niet missen.

Vul dus het opgavestrookje in en dan maar:

TOT IN GARDEREN!!

De K.C.

Aanvullingen en wijzigingen in de Ledenlijst na Augustus 1940.

Aanvullingen:

Lida Damman	Hortensiastraat 91	Zwolle.
Herman Oldenhof	Blekerswegje 9	Zwolle.

Opgave Sociologencongres.

Hierbij geeft

te

zich op voor het SOCIOLOGENCONGRES IN GARDEREN.

Hij/zij komt het hele Congres
komt het Week-end

Hij/zij heeft het kampgeld gegireerd op postrekening 369010 van Herman Passchier, Gijsbrecht van Amstellaan 17, ZEIST.
 (daarheen stuur je ook dit strookje)

Handtekening:

Anna Kraai	Nieuwstraat 28	Den Burg(T)
Klaas Knol	Hoornderweg H 11	Texel.
Be Wolff	Pieter de Hooghlaan 14	Hilversum.
Wim Klinkenberg	Westhavenkade 29	Vlaardingen.
Tine Vermeulen	Verl.Hooggravenseweg 92	Utrecht(Jutf.)
Johan Bosch	Bavinkstraat 6 B	Almelo
Hans Kooy	J.Verhulstraat 27 b	Amsterdam-Z
Elsa Stoffkopper	Leonard Fuchslaan 10	Utrecht
Willy Racke	Mozartlaan 33	Utrecht
Carlientje Boon	Mozartlaan 19	Utrecht
Dorus Duyker	Parklaan 13	Bilthoven
Piet den Dulk	Rijksstraatweg 63 III	Wageningen
Cor Kelder	Reinwardstraat 111	Amsterdam-O
Hil Eppenga	Vermeerstraat 57	Amersfoort
Leni Goudswaard	Lange Nieuwstraat 52	Utrecht
Piet Krijger	Westerweg 65	Alkmaar
Joop v.Taunon	Tholensestraat 177	Den Haag
Ali Rem	P.Nieuwlandstraat 63	Utrecht
Henny Hoving	Camperstraat 7 III	Amsterdam-O
Wijzigingen:		
Rie van Benthem	Ferd.Bolstraat 52	Utrecht
Agaar Bremer(totl Jan)	Allartsoog	Bakkeveen(Fr)
Suze Gruys	De Genestetstraat 40	Zwolle
Jo en Gerrit Harmsen	Haarlemmerdijk 28 bis	Amsterdam-W
Hans Klimp	Roemer Visscherstraat 12	Alkmaar
Ko van Waart	Röntgenstraat 18	Amsterdam-O
Eldert Kortenoever	Oud-Haarlemmerweg 42	Castricum
Jules van Oostrom	Steenweg 15 bis.	Utrecht
Fritz van Waateringen	Kribbestraat 13 II	Amsterdam-Z